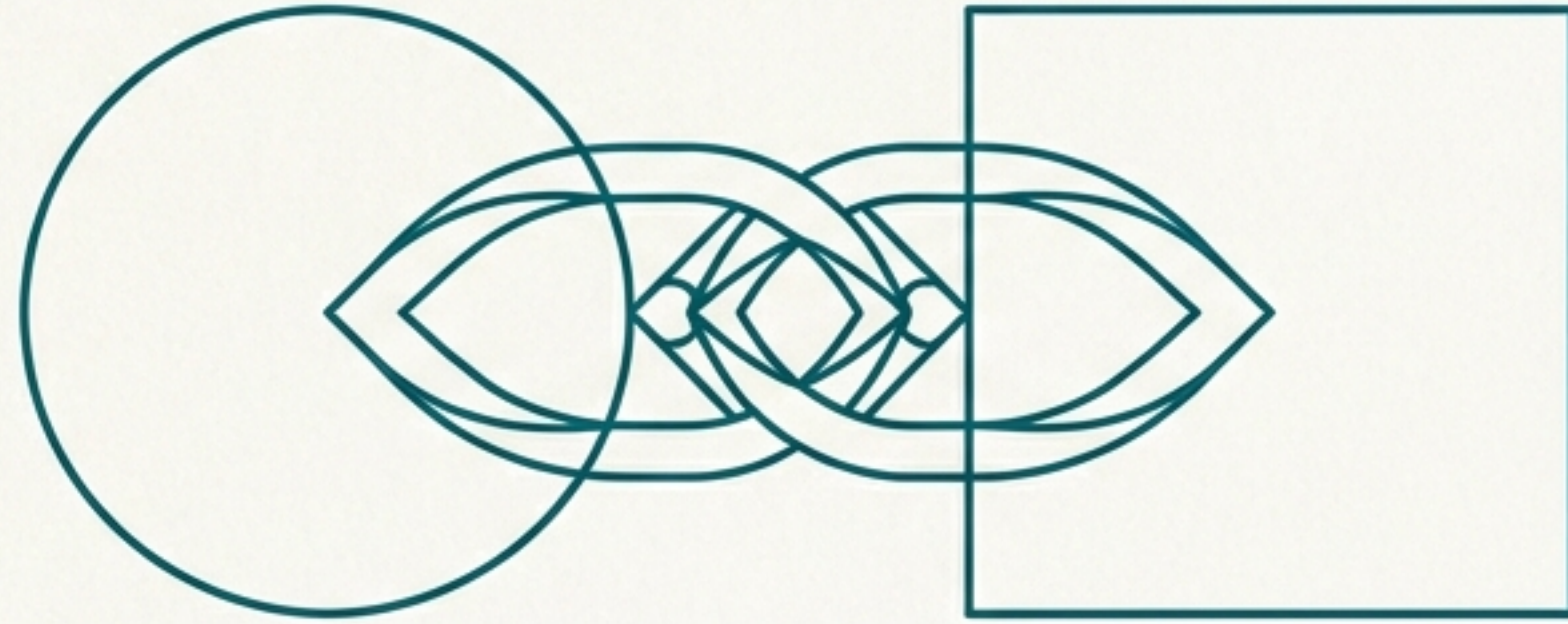

İsm-i Mensub

16. Ünite: Aidiyet ve İlişki Kurma Sanatı

Kelimelerin Kimliğini Deęiřtirmek

Türkiye	→	Türk
سُودَان	→	سُودَانِي

Arapça'da bu dönüşüm tek bir 'Sihirli Harf' ile yapılır. **İsm-i Mensub**, bir ismin sonuna gelerek o isme **aidiyet** veya ilişki bildiren bir ektir.

Temel Formül (Genel Kural)

İsim + + = İsm-i Mensub

1. İsm-in sonuna **şeddeli bir 'Ya' (ÿ)** harfi eklenir.
2. 'Ya' harfinden **önceki** harfin harekesi mutlaka **Kesra (esre)** yapılır.

Örnek 1: Ülke ve Yer İsimleri

سُوْدَان	→	سُوْدَانِي-	→	سُوْدَانِي
Kök İsim		Hareke Değişimi		Sonuç

Sudan → Sudanlı

Örnek 2: Soyut Kavramlar

Anlam: İslam → İslami (İslam ile ilgili)

Bağlam: "İslami İlimler" gibi tamlamalarda kullanılır.

Engel: Tâ'ul Te'nîs (Dişilik T'si)

Kelime yuvarlak T (ة) ile bitiyorsa ne olur?

Tâ harfı düşer!

Şeddeli Ya (ي) gelmeden önce, kelimenin sonundaki (ة) harfı atılmalıdır.

İstisna Uygulaması: Mekke

مَكَّةُ → مَكَّةٌ + يَ = مَكَّةِيٌّ

Anlam: Mekke → Mekkeli

YANLIŞ KULLANIM: Mekketiyy ~~(مَكَّتِيٌّ)~~

İstisna Uygulaması: Meslek ve İlim

هَنْدَسَةٌ

Handaşa

هَنْدَسَةٌ → (atılır) → هَنْدَسِيٌّ → هَنْدَسِيٌّ

Handasiyy (هَنْدَسِيٌّ)

Geometrik / Mühendislik ile ilgili

Mühendis (Kişi) vs. Handasiyy (Nitelik/Sıfat)

Cümle İçinde Kullanım (Müzekker)

İsm-i Mensub, cümlede genellikle **SIFAT** görevindedir.

Hasan bir tıp öğrencisidir.

حَسَنُ طَالِبٌ طَبِّيّ

Tıbb (İsim) → Tibbiyy (Sıfat)

Müzekker olduğu için
sıfat da müzekker.

Sıfat Uyumu (Müennes)

Nitelediği kelime müennes (dişil) ise, İsm-i Mensub da (ة) alır.

Bu uluslararası bir sorundur.

مُشْكِلَةٌ دَوْلِيَّةٌ

Müennes Sıfat

Müennes İsim

Devlet (Dawla) دَوْلَةٌ → دَوْلِيٌّ (Dawliyy) + (ة) = دَوْلِيَّةٌ (Dawliyya)

Yaygın Kullanım Alanları

Ülkeler/Şehirler	Zaman İsimleri	Nitelikler
Mısır → Mısrıyy (مِصْرِيّ)	Yawm → Yawmiyy (يَوْمِيّ)	Bashar → Bashariyy (بَشْرِيّ)
Katar → Katarıyy (قَطْرِيّ)	Sene → Seneviyy (سَنَوِيّ)	Nazar → Nazariyy (نَظْرِيّ)

Dikkat Edilmesi Gerekenler

Şedde'nin Önemi

Sondaki 'Ya' harfi mutlaka şeddeli okunmalıdır (يٰٓ).
Şeddesiz okunuş 'Benim' manasına gelir.

كِتَابِي

(Kitâbî - Kitabım)

كِتَابِيّ

(Kitâbiyy - Yazılı/Kitapsal)

Vurgu

İsm-i Mensub'da vurgu son hecededir.

Sıra Sizde: Dönüştürün

Aşağıdaki kelimeleri İsm-i Mensub'a çevirin. (Tâ-i Te'nîs kuralına dikkat!)

Şems

(شَمْسُ)

→ []

Kamer

(قَمَرٌ)

→ []

Sinâ'a

(صِنَاعَةٌ)

→ []

1. Şemsiyy (شَمْسِيٌّ) - 2. Kameriyy (قَمَرِيٌّ) - 3. Sinâ'iy (صِنَاعِيٌّ)

Özet Tablosu

Genel Kural	İstisna (Yuvarlak T)
<ul style="list-style-type: none">- Kelime sonuna (يِّ) ekle. إِيِّ.- Önceki harfi esre (i) yap. <p>İslâm → İslâmiyy (إِسْلَامِيِّ)</p>	<ul style="list-style-type: none">- Önce (ة) harfini at.- Sonra (يِّ) ekle. مَكِّي. <p>Mekke → Mekkiyy (مَكِّي)</p>

Kelime Hazineniz Geniřledi

Artık herhangi bir ismi, o isme ait özellikler taşıyan **bir sifata** dönüştürebilirsiniz. Okuduđunuz metinlerdeki (y) ekine dikkat edin; o **kelimenin kökünü bulmaya** çalışın.

Başarılar dileriz.